

Humanisternas idéprogram

Humanisterna företräder en sekulär, demokratisk och förnuftsbasead livsåskådning. Förbundet är partipolitiskt obundet. Vårt program beskriver de övergripande idéer som organisationen står för. I detta idéprogram kan medlemmar och andra intresserade hämta information om förbundets profil och om verksamhetens inriktning.

Med idéprogrammet ger årsmötet ett tydligt mandat till styrelsen och inspiration till alla som vill arbeta aktivt för att sprida humanismen och befästa dess värdegrund. Däremot binder dokumentet givetvis inte den enskilde medlemmen, som kan ha avvikande uppfattningar. Programmet skall bilda underlag för ett ständigt pågående samtal. Det skall fortlöpande granskas, vid behov revideras på enskilda punkter och ibland mer genomgripande.

Förbundets aktiviteter och prioriterade områden i övrigt framgår av årlig verksamhetsplan.

Innehåll

Humanismen som begrepp	3
Humanismen som sekulär livsåskådning	3
Humanismen präglas av	3
Humanisterna som organisation	4
Kort historik	4
Humanisternas tre dimensioner	5
Världen idag: fundamentalism och relativism.....	5
Sverige idag: sekulariseringen dröjer.....	6
En humanistisk agenda för Sverige	7
Stat och religion.....	7
Skola och utbildning	8
Humanistiska traditioner	8
Medicinsk forskning och etik	9
Liv och integritet	9
Nyandlighet och pseudovetenskap	10
Referenser	11

Humanismen som begrepp

Det finns minst tre möjliga definitioner av ordet humanism på svenska:

- 1) Humanism som bildningsideal, där man framhäver det allsidigt mänskliga. (Humanister kallas de som studerar humaniora, dvs. historia, språk, estetik, filosofi m.fl. ämnen.)
- 2) Humanism som allmänmänskligt engagemang för människor (och djur), ett uppmärksammande och uppvärderande av människovärdet och de mänskliga rättigheterna.
- 3) Humanism som icke-religiös livshållning: ett bejakande av en värld utan gudomliga makter och religiösa dogmer. Denna humanism, som har sina rötter i bland annat grekisk naturfilosofi och i upplysningstraditionen, ger människan själv det fulla ansvaret för sin moral och andlighet.

Internationellt förekommer humanism alltmer i den sistnämnda bemärkelsen: som benämning på en sekulär (världslig, icke-religiös) livsuppfattning. Det är denna användning av ordet som Humanisterna anslutit sig till genom sitt namnval.

Det nuvarande förbundsnamnet antogs 1999, bland annat p.g.a. den internationella humaniströrelsens policy att enbart använda begreppet humanism - utan något tillägg - som officiell beteckning på vår livsåskådning.

Humanismen som sekulär livsåskådning

Humanismen som livsåskådning är uttalat sekulär, obunden och oberoende av varje föreställning om påstått gudomliga eller magiska krafter. Spekulationer i och exploatering av tron på kosmiska makter eller andliga väsen ingår inte i dess världsbild. Den erfarenhetsbaserade verkligheten betraktas som principiellt förklarbar med vetenskapliga metoder, även om vi säkerligen aldrig kommer att förstå den fullständigt. Humanismen som livssyn är fri från mytiskt tänkande och förespråkar istället en världsbild grundad i kritisk rationalism.

Humanismen förespråkar också ett sekulärt och pluralistiskt samhälle präglat av respekt, omtanke, rättvisa, solidaritet och ansvar.

Humanismen förespråkar vetenskap och demokratiska medel som de bästa tillgängliga verktygen för att lösa samhällsliga problem och möta mänsklighetens gemensamma utmaningar. Humanismen försvarar det fria sökandet inom forskningen och tillämpningen av vetenskapliga metoder för att skapa mänsklig välfärd. Humanismen eftersträvar att vetenskapen används på det sätt som bäst tjänar mänskligheten. Bruket av vetenskap och teknologi måste alltid utgå från allmänmänskliga värderingar och behov, samt dess tillämpning främja goda ideal.

Humanismen bedömer etik och politik utifrån deras följder för mänsklig lycka och välfärd.

Individens värdighet och självständighet är centrala värden i en humanistisk livsåskådning. Humanismen försvarar alla människors rätt att leva sina liv hur de vill, så länge de inte inkräktar på andras liv och frihet.

Humanismen vill värna det fria skapandet inom t.ex. musik, konst och litteratur. I ett humanistiskt perspektiv spelar detta en omistlig roll i människans känslomässiga och intellektuella utveckling, liksom för hennes självförståelse.

Humanismen präglas av

- insikt om människans naturliga begränsningar och existentiella villkor.

- tilltro till mänsklighetens förmåga att skapa en värld av fred, frihet och välstånd.
- medvetenhet om människan som en integrerad del av den biologiska världen och hennes ansvar för miljö, djur och natur samt en strävan efter att minimera lidande hos både människor och djur.
- insikt om att vi alla ingår i ett socialt sammanhang, med bibehållen respekt för individens behov av frihet och integritet.
- insikt om vetenskapliga kunskapers betydelse för människans möjlighet att orientera sig i tillvaron.
- en öppen och kritisk attityd med ständig beredskap till omprövning av våra uppfattningar.
- avståndstagande från och strävan att avslöja dogmatiska läror, auktoritära system och totalitära ideologier, med fokus på de konsekvenser dessa får för individ och samhälle.
- övertygelsen om alla människors lika värde konsekvent försvar för åsikts- och yttrandefrihet.
- insikt om samtalets och den öppna debattens roll för att lösa konflikter.
- förväntan om att varje individ tar ansvar för att skapa mening i sitt eget liv.
- uppskattning av konstnärliga och andra försök till tolkning våra livserfarenheter.

Humanisterna som organisation

Kort historik

Grundläggande humanistiska tankegångar utvecklades för flera tusen år sedan. I Indien och Kina finns t.ex. mycket gamla humanistiska filosofiska traditioner. Bland våra västerländska rötter kan nämnas antikens epikurism och stoicism.

Den moderna humaniströrelsen har sin idéhistoriska bakgrund i renässansens och upplysningstidens tänkande; renässansen med sin betoning av det mänskliga (humanus = mänsklig) och upplysningstiden med idéerna om förnuft och tolerans.

Avgörande för den sekulära världsbildens framväxt är också naturvetenskapens genombrott. Med förgrundsgestalter som Kopernikus, Galilei och Darwin ändrades synen radikalt på vår plats i universum och på vårt ursprung.

Med upplysningen följde ett ifrågasättande av religionen som samhälls- och värdegrund. Fram växte i stället en tro på människans frigörelse genom framsteg inom vetenskap, teknik och rationalitet. Författare, filosofer och politiker pläderade för tanke- och yttrandefrihet, religionsfrihet, demokrati, jämlikhet, kvinnors rättigheter och sexualupplysning.

Under slutet av 1800-talet utvecklades en mer organiserad religionskritik i form av fritänkarföreningar (fritänkare = äldre benämning på ateister, agnostiker). Dessa föreningar kan sägas vara föregångare till den moderna humaniströrelsen. Andra föregångare var de grupper som i början av 1900-talet försökte organisera alternativa, profana (icke-religiösa) ceremonier, särskilt inom arbetarrörelsen. Norska Human-Etisk Forbund startade också som en förening för borgerlig konfirmation 1951. Föreningen för religionsfrihet var i Sverige också på väg att få en liknande roll redan på 50-talet.

I den moderna internationella rörelsen har organisationer med olika inriktning, såsom rationalister, sekularister, ateister eller skeptiker, samlats under den gemensamma beteckningen *Humanism*. Paraplyorganisationen *International Humanist and Ethical Union* bildades 1952, *European Humanist Federation* tillkom 1991. Humaniströrelsen beskrivs ibland som en syntes av tre huvudsakliga idériktningar eller grupper: humanismen som livsåskådning, religionskritik/rationalism och föreningar för profana/icke-religiösa ceremonier.

Den svenska humanistorganisationen bildades 1979 under namnet *Human-Etiska Förbundet*, vilket var dess namn under de inledande tjugo åren.

Humanisternas tre dimensioner

Religiösa ideologier och organisationer har länge ägt tolkningsföreträde när det gäller vår världsbild och verklighetsuppfattning. Ofta har denna dominans vidmakthållits med hjälp av hot och straff mot den enskilde. Alltjämt utövar religionen ett starkt inflytande över olika samhällens lagar, normer och värderingar världen över. Religiösa föreställningar påverkar även det relativt sekulariserade Sverige. Därför behövs en stark och uttalat sekulär rörelse som motvikt.

Vi är en opinionsbildande organisation för människor med en humanistisk livsåskådning, som genom sitt medlemskap vill verka för ett sekulärt och demokratiskt samhälle.

Vår profil och verksamhet kan sammanfattas i tre dimensioner:

1. **Vetenskap och rationalitet:** Humanisterna representerar en i många avseenden klassisk upplysningsfilosofi, vilken innebär att världen kan utforskas med vetenskaplig metodik och mänskligt förnuft. Humanisterna representerar också en syn på människan som tillskriver henne förmåga att skapa och uppleva konst och kultur, samt en utvecklings- och bildningspotential som är oavhängig religiösa föreställningar.
2. **Humanistisk etik och samhällssyn:** Humanisterna förespråkar en sekulär etik, där religiös tro eller uttolkning av föregivet heliga skrifter inte kan tillåtas styra samhällets moraluppfattningar. Centrala värden i humanistisk etik är respekt för individens integritet, frihet och jämställdhet liksom hävdande av principerna bakom demokratin, rättsstaten och de mänskliga rättigheterna.
3. **Praktisk och utåtriktad verksamhet:** Humanisterna aktualiserar sina idéer praktiskt i många olika sociala sammanhang. En viktig uppgift är att vara folkbildare. Förbundet engagerar medlemmar i aktiviteter för opinionsbildning, informations- och samhällsinsatser. Humanisterna deltar i internationella möten och samarbetsprojekt, samt verkar för att bygga kontaktnät som bevakar de för oss intressanta frågorna, såväl i närområdet som globalt. Vidare är våra sommarläger för ungdomar (även kallat humanistisk konfirmation) ett populärt alternativ till kyrkans konfirmationsläger. Andra livscykelceremonier erbjuds också dem som önskar manifesteras vissa viktiga händelser som barnvälkommande, vigslar och begravningar. Humanisterna arrangerar även sommarveckor för vuxna, med humanistisk livssyn i fokus.

Världen idag: fundamentalism och relativism

I en alltmer globaliserad värld, där identiteter och kulturtillhörigheter successivt luckras upp, frodas religiös konservatism och fundamentalism parallellt med pseudovetenskap och nyandliga rörelser. Dessa idéer ger människor falska förhoppningar om sanning, trygghet och stabilitet.

Samtidigt som olika delar av världen knyts samman i olika slags nätverk och ömsesidiga beroenden, så fortsätter etniska, religiösa och politiska motsättningar att splittra mänskligheten. Fundamentalism och ideologisk dogmatism står i stark motsättning till humanistiska principer.

Individens självbestämmanderätt är långt ifrån allmänt erkänd. Särskilt kvinnor är närmast rättslösa i vissa delar av världen. En repressiv sexualmoral, oftast med religiösa motiv, innebär utstötning, förföljelse och våld mot människor som inte följer traditionella normer.

Vi har i dag medlen - demokrati, utbildning, vetenskap och teknologi - för att öka människors möjligheter till grundläggande materiellt välstånd och frihet överallt på jorden. En del kulturrelativistiska riktningar ifrågasätter emellertid ofta vetenskapens, modernitetens och humanismens grundläggande förutsättningar och ideal. Kulturrelativister anser att rättighetsideal om demokrati, frihet och jämlikhet är orättfärdigt dominerade av västvärldens tänkande och i själva verket utgör ett slags kulturimperialism. Imperialismen har spelat en i många avseenden negativ roll, men insikten om dessa negativa konsekvenser får inte motverka möjligheterna till förbättrade villkor för stora delar av jordens befolkning.

Humanisterna vill inom ramen för den globala rörelse vi tillhör arbeta för en värld präglad av åsikts- och yttrandefrihet, respekt för olik tänkande och skydd för individens fri- och rättigheter. De mänskliga rättigheterna, såsom de presenterats och utvecklats i en rad internationella dokument och konventioner, uppfyller i stor utsträckning dessa ideal. Detta hindrar inte att Humanisterna i tolkningen av mänskliga rättigheter ser ett behov av att ytterligare stärka individens fri- och rättigheter på bekostnad av traditionellt och religiöst motiverade kollektiva intressen.

Religions- och livssynsfrihet, liksom kulturell mångfald, förutsätter i grunden ett sekulärt samhälle. Religiösa eller etniska grupper bör varken i teorin eller i praktiken tillåtas begränsa fri- och rättigheter för dem man anser ingå i den egna gemenskapen. Om makten över t.ex. familjerätt, skolgång eller sjukvård tillåts ligga hos specifika grupper ofta självutnämnda ledningar, så offras individuell rättssäkerhet och den allmänna medborgerliga frihet som andra tar för given. Tolerans i mångkulturalismens namn leder ofta till förtryck i den faktiska monokultur som den enskilda individen då tvingas uppleva. Detta gäller i särskilt hög grad kvinnor och barn, men även homosexuella och andra minoriteter.

Sverige idag: sekulariseringen dröjer

Olika livsåskådningar kan inte göra sig gällande på lika villkor, vare sig globalt eller i Sverige. Även efter separationen mellan kyrka och stat 2000 består Svenska kyrkans privilegierade ställning. Kyrkan har betydande ekonomiska förmåner bl. a. genom att staten driver in medlemsavgiften via den allmänna deklarationen. Kyrkan har också genom begravningsavgiften fått en helt dominerande ställning inom begravningsverksamheten för många icke-medlemmar. Även de fria religiösa samfundens ställning har stärkts genom de statliga bidrag som delas ut enbart till religiösa livsåskådningsorganisationer. Fortfarande är Svenska kyrkan och ett antal trossamfund i stort ensamma bland alla organisationer om att registrera spädbarn som medlemmar.

Trossamfunden svarar för en oproportionerligt stor del av rådgivning i mänskliga, etiska och existentiella frågor, t.ex. i krissituationer. Behovet av sådan vägledning utan religiös förankring är inte tillgodosett.

Unga människor utsätts för religiös påverkan i friskolor som betalas med offentliga medel. Därmed åsidosätts barnets rätt till religionsfrihet och i praktiken innebär det att staten övergivit de sekulära principerna. Skolplanens principer om vetenskaplighet, demokrati, pluralism, jämställdhet och respekt för individen motarbetas i många sådana skolor.

Sekulära principer, vetenskaplig metod och teknisk och medicinsk utveckling ifrågasätts också av flera röststarka grupper i den allmänna samhällsdebatten. På sikt kan dessa strömningar utgöra en fara för demokratin.

En humanistisk agenda för Sverige

Humanisterna strävar efter att samhällets lagar, värderingar och det offentliga rummet skall organiseras helt oberoende av och neutralt i förhållande till någons gudstro eller andra religiösa föreställningar.

All politik har konsekvenser för samhällsmedborgarna, oberoende av de berörda medborgarnas personliga tycke och smak. Därför anser Humanisterna att politiska beslut bör fattas baserat på den bästa möjliga bedömningen av dess konsekvenser.

Stat och religion

Trots att separationen mellan kyrka och stat formellt genomfördes 2000, finns det fortfarande starka band mellan trossamfunden och det offentliga samhället som bör brytas.

- Sekulära livssynsorganisationer bör ges samma villkor och arbetsmöjligheter som trossamfunden. Det faktiska monopol på livsåskådningsområdet som de religiösa samfundens stöd vid kriser idag utgör, måste uppvägas att tillgång till uttalat sekulära rådgivare. Dessa ska kunna bistå människor i centrala livsfrågor och ge krisrådgivning i katastrofsituationer liksom på sjukhus, i äldreården, inom brand-, militär- och polisyväsende samt inom kriminalvården och andra samhällsinstitutioner.
- Kommuner bör inte överlåta offentliga angelägenheter, som social omsorg eller drogrehabilitering på religiösa organisationer, eftersom den personliga integriteten på livssynsområdet där inte kan förväntas vara garanterad.
- Varken Svenska kyrkan eller något annat trossamfund bör erhålla statlig hjälp att driva in sina medlemsavgifter. Den hjälp som trossamfunden får idag innebär inte bara ett ekonomiskt stöd, utan underminerar även principen om att medlemskap skall baseras på återkommande bekräftande handlingar. Barn bör inte inkluderas i samfundens medlemsstatistik.
- Villkoret för statligt stöd till trossamfund är enligt lagen att dessa bidrar till att upprätthålla och stärka samhällets gemensamt antagna värdegrund. I själva verket har samfunden i många fall en lära som står i konflikt med denna värdegrund, inte minst vad gäller synen på könsroller och homosexualitet. Samhällets stöd riskerar därmed att fungera kontraproduktivt i förhållande till de ideal man säger sig vilja främja. Därför bör sådant statligt stöd till trossamfund avskaffas, som motverkar gemensamma intressen.
- Kyrkans huvudansvar för begravningsväsendet bör avskaffas. Kommuner bör stimuleras att överta ansvaret för begravningsverksamheten, som för många människor i dag inte är en religiös angelägenhet.

- Liksom i flertalet länder bör äktenskap och partnerskap ingås inför en offentlig myndighet. De religiösa samfundens vigselrätt bör avskaffas genom att civiläktenskap införs i vårt land, vilket redan har skett på många andra håll i Europa. Civiläktenskap bör också omfatta äktenskap mellan personer av samma kön. Eventuella ceremonier i tillägg skall kunna utformas efter vars och ens egna preferenser och livssyn.

Skola och utbildning

Den gemensamma värdegrund och kunskapssyn som enligt skollagen skall prägla den svenska skolan överensstämmer väl med humanismens ideal. Förutsättningen för reell livssynsfrihet i samhället ligger i att staten och dess lagar utesluter religiös inblandning och att den obligatoriska skolundervisningen är konfessionsfri.

- Skolan skall främja pluralism och respekt för andra människor, genom att klargöra både elevernas rättigheter och deras skyldigheter. Skolans miljö skall präglas av den humanistiska och demokratiska värdegrund som uttrycks i läroplaner och skollag.
- Undervisningen skall vila på vetenskaplig grund, vara saklig och allsidig i sin utformning. Undervisning och läroböcker som strider mot vedertagna naturvetenskapliga teorier eller etablerade fakta bör heller inte förekomma.
- Skolans undervisning skall förmedla objektiv kunskap om religionerna, inte uppfostra eleverna i någon särskild religiös lära. Ämnet religionskunskap på skolans alla stadier bör benämnas livsåskådningskunskap med undervisning om både sekulära och religiösa livsåskådningar, med betoning på deras teoretiska grund och praktiska konsekvenser för individ och samhälle.
- Religiösa inslag, som kyrkliga skolavslutningar, hör heller inte hemma inom undervisningsväsendet i ett sekulärt samhälle.
- Konfessionella friskolor skall inte tillåtas i det obligatoriska skolväsendet. Huvudmannen för en skola skall inte tillåtas representera en ideologisk livssyn med intressen eller värderingar som skiljer sig från dem som uttrycks i den svenska skollagen. Så länge konfessionella skolor tillåts måste en tillräckligt effektiv kontroll finnas av dessa, så att inga elever utsätts för undermålig eller ensidig undervisning p. g. a. sådana intressen.
- Humanisterna kräver att de hinder mot ett förbud mot konfessionell undervisning i det obligatoriska skolväsendet, som anses ligga i Europakonventionen från 1995 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undanröjs eller tolkar konventionen så att den inte hindrar avskaffande av konfessionella skolor. Förbundet vill vidare tolka den europeiska barnkonventionens artikel 14 så att barnets rätt till en allsidig undervisning går före föräldrarnas eventuella intresse av att bestämma filosofisk eller religiös inriktning för sina barn och därmed kunna undvika att dessa får ett kritiskt perspektiv på den egna familjens livsåskådning.
- De teologiska fakulteterna bör avskaffas. Forskning och undervisning som bedrivs vid dagens teologiska institutioner bör föras över till de ämnena inom humaniora och verksamheten ska följa de vetenskapliga principer som gäller vid filosofiska fakulteter.

Humanistiska traditioner

Länge har religiösa samfund svarat för en officiell markering av olika livsfaser och därmed knutit människor till sig såväl känslomässigt, socialt och ideologiskt. I ett modernt samhälle önskar många fortfarande högtidlighålla viktiga händelser i livet, men på ett mer personligt och mindre rituellt sätt. Sekulära alternativ är här väsentligt att erbjuda, för att möta den efterfrågan som finns och som annars enbart ger kyrkor och andra samfund ett extra tillfälle att presentera sina budskap.

Som i flera andra länder ser Humanisterna en uppgift i att bygga tillit till människor med icke-religiös livssyn, genom att i samråd utforma värdiga alternativ på detta område. Därför finns sedan ett antal år tillbaka humanistiska ceremonier i vår regi. I en strategi för att sekularisera samhället är detta ett utmärkt exempel på humanistisk praxis. Ett led i att upplysa, inspirera och sprida kunskap om dessa alternativ har även utgivningen av Den svenska högtidsboken varit.

Medicinsk forskning och etik

Den medicinska vetenskapen gör nu stora framsteg. Hjärnforskningen ger oss nya kunskaper, genforskningen resulterar i snabbt ökande kunskap om ärftliga sjukdomar och stamcellsforskningen ger hopp om botemedel mot en lång rad sjukdomar som idag betraktas som obotliga, till exempel Alzheimer, Parkinson och ALS.

Med den medicinska utvecklingens ökande takt följer också en rad medicinsk-etiska frågor som samhället måste ta ställning till. Ett humanistiskt synsätt på dessa etiska val är att forskningen inte får styras av religiösa dogmer.

- Den embryonala stamcellsforskningen förbjuds eller begränsas i många länder, och ifrågasätts även i Sverige. Det existerar inga sekulära argument mot stamcellsforskning. Humanisterna anser det oetiskt och felaktigt att sådan forskning hindras av religiös vidskepelse och fundamentalism.
- Alternativa metoder inom medicinen hävdar ibland resultat och positiv påverkan, utan att kunna påvisa detta vetenskapligt. Sådana metoder kan möjligtvis ha goda effekter på patienter. Praktiker och forskare på området bör därför genomföra kontrollerade tester, så att man objektivt kan utvärdera verkningsgraden av sådana terapier och tillvägagångssätt.
- Ovetenskapliga behandlingar kan vara direkt skadliga och ge varaktiga men. Samhället och sjukvården bör därför generellt förhålla sig skeptisk till påståenden om olika behandlingar och botemedel vars positiva effekter inte kan beläggas i kliniska tester.

Liv och integritet

Alla människor måste ha rätt till sin kroppsliga integritet och personliga säkerhet. I Sverige är denna rätt inte någon självklarhet.

- Abortlagstiftningen är fortfarande omstridd och religiöst konservativa krafter verkar för att kraftigt begränsa kvinnors rätt till abort. Abortlagstiftningen bör ha som utgångspunkt kvinnans rätt till sin kropp med frihet att i tidigt skede avbryta en oönskad graviditet. Samhällets grundläggande sexualsyn bör vara icke-värderande och därmed aldrig moralisera över sexuellt umgänge mellan fria, ansvariga och samtyckande individer över 15 år.

- Samhället bör ha en positiv inställning till organdonation från avlidna, där samtycke i regel bör förutsättas såvida inte annat uttalats av individen själv. Därmed skall anhöriga inte behöva ta ställning för den avlidnes räkning.
- Vården i livets slutskede har hittills i vissa avseenden varit allvarligt försummad. Ny medicinsk teknologi möjliggör alltmer sofistikerade livsuppehållande åtgärder, men beslut om när denna teknik skall användas fattas ofta utan att de etiska aspekterna blivit föremål för allmän debatt. Samhällets lagstiftning bör ta som utgångspunkt den enskilda individens rätt till ett värdigt livsslut efter exempelvis nederländsk modell. Frågan om aktiv dödshjälp bör granskas i en allsidig statlig utredning.
- Ett förbud mot kvinnlig könslemlästelse är självklart i Sverige, men lagen borde även skydda minderåriga pojkar från att utsättas för rituell, icke-medicinskt motiverad omskärelse. Ingrepp i alla barns könsorgan pga. religiösa och kulturella sedvänjor borde vara förbjudna eftersom de helt i onödan reducerar känsligheten i en vital kroppsdel, alltid innebär en risk och är irreversibla, samt måste göras utan verkligt informerat samtycke på personer, vilka som vuxna har att bära en markering från en tro och tradition de kanske själva inte längre omfattar.

Konsekvenserna för kvinnor vid könsstympning är i regel betydligt värre än för män vid omskärelse. Motiven för ingreppen är delvis skilda och könsförtrycket mot kvinnor tydligt. En religiöst betingad kontroll av sexuallivet dominerar emellertid för bägge, liksom önskan att markera religiös och social tillhörighet. En generell lag som förbjuder alla icke-medicinska ingrepp i barns könsorgan ämnar stärka jämlikheten mellan flickor och pojkar på detta område, samtidigt som den övervägande delen av samhällets resurser bör gå till att bekämpa kvinnlig könsstympning på grund av dess stora skadeverkningar. Detta även om manlig omskärelse är ett betydligt vanligare fenomen.

Nyandlighet och pseudovetenskap

Med den på många håll minskade uppslutningen kring traditionell religion, har intresset ökat för nyandliga praktiker som healing, tarotkortsläsning och seanser samt för pseudovetenskaper som kreationism, intelligent design, astrologi och kinesologi.

Även om var och en själv måste få ta ställning till vilken vård eller vägledning man vid behov önskar är det samtidigt ett uppenbart samhällsintresse att människor inte med osakliga metoder och missvisande, ofullständig information utnyttjas i ren spekulering och vinstsyfte. Detta förekommer alltför ofta inom nyandligt inspirerad terapi och rådgivning. Rationalitet, rimlighetsbedömning, faktakontroll och sunt ifrågasättande är en garanti mot att bli lurad eller förledas att lura andra. Humanister har i detta sammanhang en viktig opinionsbildande roll.

Referenser

International Humanist and Ethical Union (IHEU) - www.iheu.org

IHEU:s Minimum Statement 1991-96 - www.iheu.org/minimumstatement

International Humanist and Ethical Youth Organisation (IHEYO) - www.iheyo.org

European Humanist Federation (EHF) - www.humanism.be

Amsterdamdeklaration 2002 - www.iheu.org/amsterdamdeclaration

Brysseldeklarationen 2007 - www.iheu.org/v4e/html/the_declaration.html

Norskt humanistmanifest 2006 - www.human.no/templates/Page_3606.aspx